

„Ikvienas ziņātnes atslēga ir jautājuma zīme.”

O. Balzaks

Izrakumos parkā vērtīgi atradumi

● Arheologs Vitolds Muižnieks pārbaudīja izraktās smiltis ar metāla meklētāju, viņam palīdzēja antropologs Guntis Gerhards.

Speciālisti apstiprinājuši, ka Preiļu parkā, rokot tranšijas elektropārvades līniju kabelim, nejauši atklātais apbedījums ir viduslaiku kapsēta. Triju dienu darbs arheologiem vainagojies ar vairākiem vērtīgiem atradumiem.

No 13. līdz 15. oktobrim izrakumos strādāja trīs speciālisti no Rīgas. Darbus vadīja Latvijas Vēstures institūta arheoloģijas nodaļas arheoloģe Antonija Vilcāne, bija atbraukuši antropologs Guntis Gerhards un arheologs Vitolds Muižnieks, kura rīcībā bija ierīce metāla meklēšanai. Pētnieki atrada daudzas zārku naglas, dzelzs nažu fragmentus, monētas un vairākas bronzas saktas.

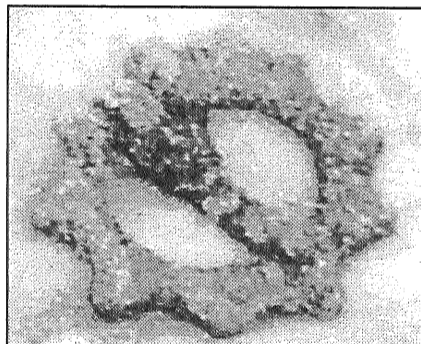
Pārākuma vietā ar ekskavatoru atklātie apbedījumi rāda, ka mirušie guldīti rietumu virzienā. Tas liecina par viduslaikiem. Antropologs Guntis Gerhards pēc atrastajiem skeleta kauliem konstatēja vismaz piecpadsmit individuus. Arī vietas reljefs liecina, ka parkā pie kapličas ir vi-

sai plaša viduslaiku kapsēta.

Antonija Vilcāne «Novadniekam» pastāstīja, ka pēdējā laikā, veicot celtniecības darbus, rokot dažādas tranšijas, bieži tiek uzietas liecības par seniem laikiem. Piemēram, šovasar apbedījumi atrasti arī Valmierā. Vairākos gadījumos vēsturiskajos avotos nav bijis nekādas informācijas par šīm kapsētām.

Arheologiem nekāds pārsteigums nebija arī fakts, ka apbedījumi ir 50 līdz 70 centimetrus dziļi. Kā paskaidroja Antonija Vilcāne, daudzviet tie esot vēl tuvāk zemes virskārtai, piemēram, Jersikā tikai 10 līdz 15 centimetrus zem velēnas, bet Daugavpils rajonā 30 līdz 40 centimetru dziļumā. Tas izskaidrojams visai vienkārši — senčiem nemaz nebija viegli izrakt dziļāku kapu, īpaši, ja mirušais bija jāapbedi ziemā.

Savāktos atradumus arheologi vēl tikai pētīs. Kad notūris monētu apsūbējumu, varēs daudz precīzāk zināt apbedījumu rašanās laiku. Daudz darba gaida arī antropologus. Antonija Vilcāne apsoliņa plašāku atradumu analīzi, ar kuru noteik-

● Apsūbējusi zvaigžņu sakta — viens no vērtīgākajiem atradumiem. Foto: M.Rukosujs

ti iepazīstināsim arī «Novadnieka» lasītājus.

Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja direktore Tekla Bekeša ir pateicīga Preiļu 2. vidusskolas un Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēkņiem, kuri par izrakumiem ne tikai izrādīja vislielāko interesi, bet arī paši aktīvi palīdzēja arheologiem.

L.Kirillova

Preiļiem būs mājas lapa internetā

Reģionālais fonds atbalstījis Preiļu pilsētas domes izstrādāto projektu par interneta mājas lapas izveidošanu.

Kā «Novadnieku» informēja domes tehniskās nodaļas galvenais speciālists Aleksandrs Poplavskis, iecerētā portāla izveidošana nozīmē ļoti plašu informācijas klāstu par visu, kas notiek ne tikai pilsētas domē, bet Preiļos kopumā. In-

terneta lietotāji varēs iepazīties ar uzņēmējdarbību, valsts iestādēm, nevalstiskajām organizācijām. Lai informācija būtu pilnīgāka, to papildinās ar amatpersonu darbu un pieņemšanas laikiem. Mājas lapā būs ziņas par visiem lielākajiem pilsētas uzņēmumiem. Ja kāds no tiem vēlēšies sagatavot plašāku informāciju, par to arī būs iespējams vienoties, stāstīja A.Poplavskis.

Mājas lapas izveidošana nozīmē, ka

visi, kuriem pieejams internets, varēs iesniegt tajā savus priekšlikumus, stāstīt par notikumiem. Ar mājas lapas palīdzību būs iespējams veikt aptaujas, dome varēs noskaidrot sabiedrības viedokli. Mājas lapā varēs fiksēt arī priekšlikumus un sūdzības, bet tālākā nākotnē, kad plašāk sāks izmantot elektroniskos dokumentus, ar interneta palīdzību pat nokārtot dažādas formalitātes.

L.Kirillova

▼ ĪSZIŅAS

Livānos apkuri vēl nepieslēgs

SIA «Livānu siltums» dots rīkojums gatavoties apkures sezonas uzsākšanai. Kā pastāstīja novada domes izpilddirektors Aleksandrs Karpenko, kurināt pilsētā sāks tad, kad diennakts vidējā temperatūra noslidēs zem plus astoņiem grādiem.

Iedzīvotāji protestē pret Straumes HES celtniecību

Livānu novada dome saņēmusi apsimts iedzīvotāju parakstītu protesta vēstuli, kurā pieprasa pārtraukt hidroelektrostacijas celtniecību uz Dubnas Livānos. Kā rakstīja «Novadnieks», būvplānu SIA «Mežrozīte HES» jau saņēmusi, un patlaban strauji rit spēkstacijas atjaunošana. A.Karpenko paskaidroja, ka domei nav likumīgu tiesību pārtraukt celtniecību, ja netiek nodarīts ļaunums īpašumiem Dubnas krastā.

Apskatāma fotoizstāde

Livānu fonda «Baltā māja» (Stacijas ielā 2) telpās visu oktobri būs aplūkojama Daigas Kalniņas fotoizstāde. Vairums lasītāju Daigu Kalniņu pazīst kā «Neatkarīgās Rīta Avīzes» žurnālisti, taču jau daudzus gadus viņas vaļasprieks ir fotografēšana.

Autobusu šoferiem liedz iespēju izteikt savu viedokli

Joprojām nav atrisināts PU «Jēkabpils autobusu parks» Preiļu filiāles šoferu un vadības konflikts. Autobusu vadītāji nav apmierināti ar darba apstākļiem, reisu sadalījumu un apmaksas sistēmu. Nepietiek līdzekļu rezerves daļām, taču pēc sarunām ar filiāles vadību uzlabojums nav panākts.

13. oktobrī notikušajā sapulcē piedalījās rajona padomes pārstāvji no Preiļiem un Jēkabpils. Pēc sapulces vairāki šoferi izteica neapmierinātību, ka tikšanās ar rajonu vadītājiem notika darba laikā, kad lielākā daļa šoferu izbraukuši reisos, un daudziem bija liegta iespēja izteikt savu viedokli.

Skolas padome akceptē līdzekļu sadali

Preiļu 1. pamatskolā notika šajā mācību gadā pirmā skolas padomes sēde. Tajā izskatīts jautājums par skolas budžeta izlietojumu desmit mēnešu laikā. Skolas padome akceptēja mācību programmas, kā arī pedagogu tarififikāciju. Padome atbalstīja arī ārpusstundu pasākumu plānu un iekšējās kārtības noteikumus.

Skolas padomes sēdē tika pieņemts lēmums par skolas materiālajām iespējām finansiāli atbalstīt studējošos skolotājus. Pašlaik neklātienē mācās trīs Preiļu 1. pamatskolas skolotāji. Lēmums neattiecas uz tiem skolotājiem, kas skolā strādā amatu savienošanas kārtībā. Bez tam skolas padome atbalstīja administrācijas sagatavoto lēmumu par līdzekļu piešķiršanu skolēnu apbalvošanai sakarā ar augstiem rezultātiem mācību, sporta un kultūras jomās.

Preiļu 1. pamatskolā skolas padome sastāv no deviņiem vecākiem, trijiem skolēniem, trijiem skolotājiem un skolas medmāsas. Padomi vada vecāku pārstāve ārste Marija Vaivode.

Nacionālās ziņas

Deputāti grib gūt pieredzi Indonēzijā

Un pie tam vēl kādu! Indonēzijā Saeimas deputāti Rihards Pīks, Juris Dobelis, Aleksandrs Bartasevičs, Rišards Labanovskis un Igrīda Ūdre Starpparlamentu savienības konferencē apgūs pieredzi par militāru vai cita veida valsts apvērsuma draudu novēršanu un pretdarbību, nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem pret parlamentāriešiem. Kopējās komandējuma izmaksas ir plānotas 10 443 latu apmērā, no šīs summas lielākie izdevumi ielānāti Rihardam Pīkam — 1947 latu. Pats «aktuālais» jautājums mūsu nabadzīgajā valstī tiks smalki apgūts Indonēzijā, tāpat kā pirms neilga laika kosmiskās problēmas Austrālijā.

Ierēdņiem izstrādāts ētikas kodekss

Ministriju izskatīšanai nodota Valsts sekretāru sanāksmē izsludināta instrukcija, kas pēc plāna no 2001. gada 1. janvāra noteiks ierēdņa labas uzvedības principus. Pēc sešu gadu darba ierēdņu uzvedības normas būs dokumentētas. Iestāžu vadītāji būs tie, kas šos ētikas principus ievieš dzīvē, bet kodekss stimulēs labu darbu, padarīs pilnīgākas attiecības starp iedzīvotāju un ierēdņiem. Varbūt beidzot valsts iestādē nodokļu maksātājs būs gaidīts un laipni uzklausts nevis demonstrēts klerka, kas algots par mūsu nodokļiem, pārākums.

Ārlietu ministrija neiesaka apmeklēt Izraēlu

Tuvo Austrumu reģionā situācija ir ļoti saspringta. ĀM iesaka Latvijas iedzīvotājiem atturēties no privātām un biznesa vizītēm daudzviet Izraēlā. Ieteikts neapmeklēt Jeruzalemes vecpilsētu, Gazas sektoru, Jordānas upes rietumkrastu, kā arī izvairīties no vietām, kur notiek demonstrācijas.

Būs barga ziema

Par to liecina strauja gājputnu izceļošana uz siltākām zemēm. Ornitoloģijas biedrības direktors Māris Strazds informē, ka atsevišķos punktos no Latvijas pāris dienu laikā izceļojuši vairāk nekā 570 000 gājputnu, turklāt šāda putnu migrācijas intensitāte novērojama jau divas nedēļas. To sekmē labvēlīgie laika apstākļi, bet putnu straujā aizceļošana varētu nozīmēt, ka gaidāma barga ziema.

Ārzemēs

«Mir» nogremdēs Klusajā okeānā

Krievijas kosmiskās stacijas «Mir» galveno konstruktoru padome pieņēmusi lēmumu 2001. gada pavasarī nogremdēt staciju Klusajā okeānā. «Mir» uzturēšanai nepietiek līdzekļu, un 14 gadus orbitāriņķojusi stacija ir pamatīgi nolietojusies. Ja vecā stacija tiks atstāta orbitā, tā tāpat nokritīs uz zemes 2001. gada vidū. Tā jau esot noticis ar ASV kosmisko staciju «Skylab», un tikai laimīgas sakritības dēļ tās sastāvdaļas nenodarīja smagus postījumus. «Mir» izmēros ir lielāka par «Skylab», pie tam amerikāņi bija izrēķinājuši stacijas krišanas trajektoriju un brīdināja iedzīvotājus. Tāpēc, lai «Mir» atlūzas nenonāktu līdz zemes virsmai nezināmā vietā, staciju jāizved no orbitas kontrolēti un jānogremdē Klusajā okeānā. Tam nepieciešams 600 miljonu rubļu (12 miljoni latu). Konstruktoru lēmums nav galīgs, to jāapstiprina Krievijas kosmiskajai aģentūrai un valdībai.

Putinam Spānijā neregistrēts īpašums

Radiostacija «Eho Moskvi» ziņojusi, ka Spānijā atrasts Krievijas prezidentam Vladimiram Putinam piederošs nekustamais īpašums. Kā uzsverts radiostacijas ziņu izlaidumā, informācija par šo īpašumu var kaitēt prezidenta prestižam un karjerai. Krievijas masu medijos jau esot parādījušās ziņas, ka zināma vēlēšanu grupa gatavojoties iesniegt Augstākajai tiesai prasību anulēt šopavasari notikušo Krievijas prezidenta vēlēšanu rezultātus. Ziņas sagatavoja T.Elste

PAŠVALDĪBAS VADĪTĀJA VIEDOKLIS

Savus sapņus nedrīkst piepildīt uz citu rēķina

Vārkavas pagasta padomes priekšsēdētājs Arturs Štagars:

— Pēdējā laikā sākušas virmot kaislības ap jaunā Vārkavas novada izveidi, turpmāko dzīvi pagastos pēc reformām. Kādi mēs būsim? Kur mēs būsim? Vai nespēsim nepārdomātus soļus un neizjauksim pašreizējo kārtību, kas veidota pēdējo desmit gadu laikā? Līdzšinējās pārmaiņas jau nesušas pietiekami daudz satricinājumu cilvēkiem. Nē, ne jau tiem tur augšā, bet mazajiem cilvēkiem tepat uz zemes.

Materiālais stāvoklis ne par mata tiesu nav uzlabojies. Laucinieks vienkārši sācis domāt, cik izdevīgi ir darīt vai nedarīt, kopt zemi vai neko. Ja mēs, pašvaldību vadītāji, lemjot par administratīvi teritoriālo reformu, neredzēsim perspektīvu (un tas ir jādara, izsverot ne vienu vien reizi), tai nebūs jēgas. Nevar taču taisīt revolūciju tikai tādēļ, ka tā iedomāta. Situācijai ir jānabriest, jābūt radītiem apstākļiem. Lai neiestātos «pēc-revolūci-

jas sindroms», kad runā, ka iepriekš viss bija slikti, bet tagad neviens nezina, ko darīt tālāk. Tā atkal var nonākt situācijā, ka sasniegtais sagrauts, bet vietā nav radīts nekas jauns.

Tā ir bijis jau sākot ar mūsu dziesmoto revolūciju — lauksaimniecībā, rūpniecībā un daudz kur citur. Cilvēks nedrīkst būt izmēģinājumu truštis, viņam jābūt radītiem apstākļiem nevis izdzīvošanai, bet dzīvošanai, lai varētu uzturēt ģimeni, izskolot bērnus, lai nebūtu visu laiku jādāmā par rītdienas iztikšanu.

12. septembrī bija reformu padomes sēde. Tur izskatīja jautājumu par Vārkavas novada izveidošanu. Vārkava kā pagasta administratīvs centrs pazīstama jau sen. Taču novadu veido Upmalas un Rožkalnu pagasti, kuru vadītāji, mani kolēģi, liekas, īsti nemaz nezina savu pašvaldību robežas, jo ar padomju sēžu lēmumiem gatavi mainīt savu teritoriju robežas. Viņi izmanto Vārkavas vārdu. Gan no juridisko, gan morālo normu viedokļa tiesības saukties par administratīvo centru ir Vārkavai. Var jau apstrīdēt manu viedokli un aizrādīt, ka muiža, lūk, bijusi citur. Bet administratīvais centrs bi-

ja Vārkavā — gan Kārļa Ulmaņa laikos, gan tagad. Un nevajag atņemt mums to, kas pienākas likumīgā kārtā. Šīs domas protesta vēstules veidā atstāju arī reformu padomes locekļiem.

Vārkavas pagastam ir noslēgts sadarbības līgums ar Sutru pagastu. Abās pusēs izskan doma, ka mēs jūtamies kā līdzīgs ar līdzīgu, ko es nevaru teikt par sadarbību ar Upmalas un Rožkalnu pagastu. Vajag vienam otru respektēt, saglabāt pamatu demokrātijai. Pagastu padomju deputāti un priekšsēdētāji ir politiķi. Tāpēc mums jāmeklē risinājums, kas apmierina visus, kas ļauj pilnveidoties teritorijām un attīstīties. Protams, var ļauties tā sauktajiem dabas likumiem, kad izdzīvo tikai stiprākais.

Kādu tik katastrofu un krīzi nav bijis, katrā no tām tukšojusi lauku cilvēka mauciņu. Ir redzētas situācijas, kad kaimiņš ar kaimiņu nerunā, kad rads ar radu vienu ežu dala. Tā cilvēka daba rāda savu patieso seju. Bet nepavisam negribas pieļaut, ka arī šoreiz savus sapņus par saulainu nākotni kāds mēģinās piepildīt uz citu rēķina.

L.Kirillova

Ieņēmumu dienesta vadībā izmaiņas

Inese Silmanoviča — VID Latgales reģionālās iestādes Preiļu nodaļas vadītāja.

Izglītība: beigusi Madonas 1. vidusskolu, Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas Ekonomikas fakultāti. 1998. gadā Latvijas Universitātes pēcdiploma apmācības nodaļā ieguvusi nodokļu ekonomistes diplomu.

Darbs: 16 gadus strādājusi par grāmatvedi Madonas putnu fabrikā. Kopš 1994. gada strādā Valsts ieņēmumu dienestā, bijusi VID Madonas nodaļas vecākā nodokļu inspektore, konsultante, nodokļu inspekcijas priekšiece, direktora vietniece — nodokļu inspekcijas priekšiece.

des sastāvā, Madonas rajons pagaidām nav iekļauts reģiona struktūrā.

— Cik liels ir Preiļu nodaļas kolektīvs, kādi ir jūsu pienākumi?

— VID Latgales reģionālās iestādes Preiļu nodaļā strādā 26 cilvēki. Mani darba pienākumi samērā maz atšķiras no tā darba, ko veicu Madonā. Tur biju direktora vietniece un nācās atbildēt par visām nodaļas struktūrām. Šeit atbildu par nodokļu maksātāju reģistrācijas un lietu daļu, kontroles daļu, nodokļu maksātāju konsultācijas daļu, pārskatu, deklarāciju un maksājumu uzskaites daļu, kā arī lietvedības un nodrošinājuma daļu. Daudzas funkcijas veic reģionālajā iestādē Daugavpilī. Madonā mans darbs vairāk saistījās ar praktiskiem jautājumiem, Preiļos — ar vadīšanu, organizēšanu, atbildību lielāka.

— Ko nozīmē darbs Valsts ieņēmumu dienestā? Redzu jums plauktā mapīti ar uzrakstu «Ētikas kodekss».

— Jā, mums ir ētikas kodekss attieksmē pret klientiem, attieksmē vienam pret otru. Līdzīgi kā citās profesijās. Uzskārt darbu ieņēmumu dienestā nemaz nebija viegli. Manā gadījumā iznāca tā, ka nonācu barjeras otrā pusē — no uzņēmuma grāmatveža, kura darbs tiek kon-

trolēts, pati kļuva par kontrolējamo iestādes darbinieci. Es ļoti skaidri apzinājos, ka katrs uzrēķins, katrs papildus maksājums uzņēmumam ir problēma. Zināju, cik grūti ir to nomaksāt, jo pati esmu strādājusi, kā saka, otrā pusē. Taču darbs ieņēmumu dienestā ir ļoti interesants, dinamisks, nekas nestāv uz vietas, visu laiku notiek pārmaiņas. Ieņēmumu dienests vēl arvien ir veidošanās stadijā.

— Kā lēmumu pārcelties uz pavisam citu pusi uzņēma jūsu ģimene?

— Bija, protams, sākumā arī vētrains emocijas, taču galarezutatā viņi manu izvēli atbalstīja. Vecākais dēls Agris mācās Madonas ģimnāzijas 10. klasē, abi jaunākie, dviņi Artis un Agris šogad iet 8. klasē. Vīrs Vitālijs ir celtnieks. Man patīk pārmaiņas, kustība, taču zēl, ja cieš ģimene. Smagākais ir sadzīves apstākļi, jo ģimeni redzu tikai nedēļas nogalēs.

— Kā mēdzat pavadīt savu brīvo laiku?

— Vienmēr cenšos brīvajā laikā būt kopā ar ģimeni. Mēdzam paceļot brīvdienās. Strādājot Preiļos, pēc darba varu vairāk laika veltīt sev, darot to, kam mājās bieži vien neatlika laika, piemēram, palasīt kādu interesantu grāmatu. Man patīk psiholoģiska rakstura grāmatas.

Mīļi man ir ziedi, sevišķi vienkāršās lauku puķes pipenes, kreimenes. Greznās rozes ir svētku puķes. Arī Madonā mums ir sava māja, kurā, protams, ir ziedi.

— Vai esat iecerējusi kaut ko mainīt, jaunināt savā darbā?

— Pašlaik tikai apjaušu tās lietas un problēmas, kuras jārisina. Katrā ziņā neko necentīšos uzspiest. Man svarīgs kolēģu viedoklis, uzskatu, ka mans pienākums nav jaukties speciālistu darbā, viņi savu jomu pārzina vislabāk.

— Ko jūs gribētu novēlēt Preiļu rajona nodokļu maksātājiem?

— Izmantojiet iespēju apmeklēt ieņēmumu dienestu un saņemt bezmaksas konsultāciju nodokļu likumdošanas jautājumos. Lai mazāk ir neskaidrību, un veiksmi jūsu biznesā!

G.Kraukle

▼ AKTUALITĀTES

Trūcīgajiem šogad lielāki pabalsti

Pabalsts trūcīgajām līvāniešu ģimenēm par dzīvokļa apkuri šogad ir noteikts 1,40 Ls/m², kas ir gandrīz divtik lielāks nekā pagājušajā gadā. Pabalstu saņem ģimenes, kurās ienākumi uz vienu ģimenes locekli nepārsniedz 28,67 latus, kā arī pensionāri, kuru ienākumi uz ģimenes locekli ir mazāki par 55 latiem mēnesī.

Saskaņā ar novada domes sēdē pieņemtajiem nolikumiem sociālās aprūpes jautājumu komisija trūcīgajiem iedzīvotājiem piešķirs pabalstu vai nu par dzīvokļa apkuri vai kurināmā iegādei atkarībā no cilvēka dzīves apstākļiem (centralizētā vai malkas apkure). Pabalsts trūcīgajiem ģimenēm tiek piešķirts 1,40 latu apmērā par kvadrātmetru dzīvojamās platības, taču ne vairāk kā par 18 m² uz katru ģimenes locekli, ieskaitot uz mācību laiku izrakstītos mācību iestāžu audzēkņus.

Ja trūcīgā persona aizņem vienistabas dzīvokli, pabalstu piešķir par kopējo platību, kas nepārsniedz 30 m². Dzīvokļu pabalsti šogad piešķirti 395 trūcīgajām ģimenēm, kopumā par 28 534,80 latiem. 235 ģimenes pabalstu saņems pēc noteikta stundu skaita atstrādāšanas sabiedriski derīgajos darbos. Savukārt pensionāri,

kuru mēneša ienākumi nepārsniedz 55 latus, varēs saņemt pabalstu 75% apmērā no pabalsta summas (1,40 Ls/m²).

Pabalsts par malku šogad palicis nemainīgs — 15 lati vienai ģimenei. Malkas pabalstus saņems 117 trūcīgās ģimenes un 175 pensionāru un invalīdu ģimenes.

Pabalstu izmaksa uzsākta jau septembra beigās, daļai ģimeņu tas nav pārskaitīts, jo viņi nav atstrādājuši pašvaldībai noteiktās stundas. PU «Dzīvokļu un komunālā saimniecība» speciālisti «Novadniekam» pastāstīja, ka iedzīvotāji nesteidzas pabalstus atstrādāt, īpaši jau tad, ja piešķirtā summa tiek izmantota siltuma parāda dzēšanai. Pašvaldība ir noteikusi, ka kurināmā iegādei 15 latus izmaksās «uz rokas», bet dzīvokļa pabalsts tiks pārskaitīts SIA «Līvānu siltums» kontā ģimenei parāda par siltumu daļējai dzēšanai.

Kā pastāstīja Līvānu novada domes sociālās aprūpes vecākā speciāliste Rita Matuseviča, vienai daļai iedzīvotāju pabalsts var tikt piešķirts ar atsevišķu domes lēmumu. Šāda kārtība iespējama gadījumos, kad ģimenei nevar piemērot trūcīgās statusu, jo ienākumi ir par pāris latiem lielāki. Tad situācija tiks izvērtēta sociālās aprūpes jautājumu komisijā, bet lēmumu par pabalsta piešķiršanu pieņems dome.

G.Kraukle

Plāno sakārtot iekšējās apkures sistēmas

Pašvaldība līdz šim maz uzmanības pievēršusi dzīvojamā māju iekšējo siltumtīklu sakārtošanai, uzskata Preiļu pilsētas domes tehniskās nodaļas speciālisti.

Pēdējo gadu laikā pilsētā remontētas un rekonstruētas katlu mājas, mainītas caurules siltumtrasēs. Taču dzīvojamajās mājās siltumenerģija sadalās nevienmērīgi. Apkures sezonas laikā iedzīvotāji sūdzas, ka blakus atrodas dzīvokļi, kur ir krasas temperatūras atšķirības. Tika likti papildus radiatori, izmantotas citas metodes, kas nedeva vēlamo efektu. Tāpēc paredzēts uzsākt iekšējo siltumtīklu sakārtošanu, «Novadniekam» stāstīja pilsētas domes tehniskās nodaļas galvenais

speciālists Aleksandrs Poplavskis.

Eksperimenta veidā Jelgavas ielā 2, no kurienes visbiežāk tika saņemtas sūdzības, visiem stāvvadiem tika uzlikti vārsti. Tagad, sākoties apkures sezonai, būs iespējams noregulēt siltuma plūsmu. Drīzumā kļūs skaidrs, vai eksperiments būs izdevies. Iekārto iegāde, uzstādīšana un regulēšanas darbi izmaksāja 800 latus. Atkarībā no objekta šī summa var svārstīties no 800 līdz 1000 latiem. Iekārto iegādi finansēja dome, darbus apmaksāja pašvaldības uzņēmums «Saimnieks». Paredzams, ka šāda iekšējo siltumtīklu sakārtošana var dot siltuma ietaupījumu 5 un pat līdz 20 procentu apmērā. Pilsētas domes siltumapgādes nodaļai tā būs ievērojama ekonomija.

L.Kirillova

▼ KAIMIŅOS

Varēs atteikties no centrālās apkures

Jēkabpils dome pieņēmusi lēmumu par centrālās apkures sistēmas atvienošanu dzīvokļos. Noteikumi attiecas uz dzīvokļu ģimeņiem, īpašniekiem un nomniekiem pašvaldības dzīvojamajos namos, var tikt izmantoti arī valsts, kooperatīvajā un privātpašūmā esošajos namos. Tomēr atļauja par centrālās apkures sistēmas atvienošanu tiks dota tikai izņēmuma gadījumos, ja būs pietiekami pamatota motivācija. Noteikumos paredzēts, ka apkures pasūtītājs par saviem līdzekļiem veiks atsevišķa gāzes vai elektrības ievada izbūvi savam dzīvoklim, neskarot iekšējās elektrības un gāzes komunikācijas.

Īrniekam vispirms jāsaņem atļauja no ēkas īpašnieka par centrālās apkures atvienošanu un alternatīvas apkures sistēmas izveidošanu. Dzīvokļa siltumapgādes projekts jāpasūta licencētās projektēšanas organizācijās un pēc izstrādāšanas jāsaņemas ar vairākiem dienestiem. Centrālās apkures rekonstrukcijas būvdarbus veic licencēts uzņēmums. Pēc darbu nobeiguma jāveic ēkas iekšējā siltumapgādes sistēmas rekonstrukcijā skartā posma hidrauliskā pārbaude un balansēšana. Par šo pārbaudi jāsaņem akts.

Tiek veiktas arī izmaiņas līgumā starp ģimeņiem un ēkas īpašnieku par siltumenerģijas piegādi. Izmaiņas tiek paredzētas daļēji ar aprēķinu pamatota maksa par saņemto siltumu no caur dzīvokli ejošajiem centralizētās siltumapgādes sistēmas stāvvadiem un par izlietoto siltumenerģiju ēkas koplietošanas telpu apsildei. Tāpat tiek paredzēta daļēja maksa par iekšējo siltumtīklu apkalpošanu.

Noteikumi paredz, ka ēkas īpašniekam ir tiesības pieprasīt no ģimeņiem atjaunot dzīvokļa apkures sistēmu sākotnējā veidā, ja ģimeņiem no tā izrakstās.

2000 brīļu Latvijas cietumniekiem

Četri ārsti — misionāri no Lielbritānijas apmeklēja Daugavpili, Jēkabpili, Valmieras un Rīgas cietumus, lai pārbaudītu ieslodzīto redzi. Ārsti sev līdzīgu uz Latviju bija paņēmuši 2000 brīļu, ko bez maksas sadalīja cietumniekiem. Jēkabpils cietumā redze pārbaudīta 30 ieslodzītajiem un 25 cietuma darbiniekiem.

Pirms brauciena uz Latviju ārsti no Lielbritānijas kā misionāri bija darbojušies Āfrikas un Āzijas valstīs.

Sagatavoja L.Rancāne, izmantojot Jēkabpils rajona laikraksta «Brīvā Daugava» materiālus

Piedāvā bezmaksas zobu pārbaudes

Latvijas zobārstu asociācija kopā ar Mutes veselības centru oktobri pasludinājusi par zobu veselības mēnesi. Visu oktobri Līvānu poliklīnikā zobu iespējams pārbaudīt par brīvu.

Gaida tieši pieaugušos

Līdz 31. oktobrim Līvānu poliklīnikas 305. kabinetā laikā no 12.00 līdz 13.00 jebkurš iedzīvotājs bez maksas var pārbaudīt zobu veselību, saņemt konsultāciju un zobu pastas Colgate Total tūbiņu. Desmit dienu laikā šo iespēju izmantojuši 40 cilvēki, daudzi no tiem bērni, kuriem zobu profilaktiskā pārbaude arī tāpat tiek veikta bez maksas. Lielāka atsauce tiek gaidīta no pieaugušajiem.

Zobus tīrīt jāprot

Ticiet vai ne, taču no zobu tīrīšanas vai netīrīšanas visticšāk atkarīga jūsu zobu veselība. Ja zobi netiek tīrīti regulāri un pareizi, labu rezultātu sagaidīt neizdosies. Pareizi būtu tīrīt zobus vakaros pirms gulētiešanas un no rītiem, kad jau paēstas brokastis. Daktare Maija Valaine uzsver, ka tīrīt zobus vajag pēc iespējas biežāk, kaut vai pēc katras ēdienreizes, taču pats svarīgākais ir neēst ēdienreizi starplaikos, ar ko visai bieži grēko tieši bērni. Kam gan nepatīk panākoties ar šokolādi, čipsiem, limonādi vai sulām. Tieši našķi ir lielākie zobu veselības ienaidnieki. Uz zobiem sakrājas cukurs, kas izraisa kariesus un bojā zobus. Labāk kārūmu apēst tūlīt pēc pusdienām nevis ēst ik pēc pusstundas.

Svarīgi zobus iztīrīt pareizi, tas ir, izbirstēt ne tikai priekšzobus, bet arī pašus tālākos dzerokļus, virsmas, sānus, lai šajās vietās nekrātos kaitīgais aplikums.

Vīrieši par zobu kopšanu aizmirst

Zobārstes praksē pierādījis, ka sievietes vairāk seko savu zobu stāvoklim, regulārāk un rūpīgāk tos kopj. Vīrieši bieži vien tam nepievērš vajadzīgo uzmanību. Taču ir, protams, arī izņēmumi. Pieaugu-

šo problēma nr. 1 ir zobakmens un iekaisušas smaganas, kā arī visiem zināmais kariesis. Kā no šīm problēmām izvairīties? Maija Valaine atbild — ar regulāru zobu tīrīšanu, mutes skalošanu, diegošanu. Pēdējo piekopj reti, daudzi nezina, kā rīkoties ar zobu diegiem, kāpēc zobi jādiego. To noteikti pajautāriet, kad nākamreiz apmeklēsiet zobārstu.

Bērniem zobi kļūst labāki

Tā apgalvo zobārste. Viens no izskaidrojumiem ir kvalitatīvās zobu pastas, kuru reklāmas ik dienas redzam televīzijā. Jaunieši nevēlas staigāt ar cauriem zobiem un nelāgi dvakojošu muti, atzīst daktare, piezīmējot, ka vidējai paaudzei zobu stāvoklis ir daudz sliktāks. Protams, katrs gadījums ir individuāls, var atnākt arī 70 gadīgs pacients ar veselīgiem zobiem.

Materiāli maksā dārgi

Viena heliomateriāla šļircīte (4 g), kuras izmanto tā saukto gaismas plombu izgatavošanā, maksā no 16 līdz 25 latiem. Ar šo daudzumu var salabot vidēji četrus zobus, tā ka patiesībā pacients maksā gandrīz tikai par materiālu. Vidēji viena trešā daļa izdevumu sastāda materiāli, pārējo — īres maksa, elektrība, aparatūras iegāde vai remonts, algas, nodokļi. Rudeņos un pavasaros kabinetā jāizmanto sildītājs, jo gaiss telpā, kur strādā zobārsts, nedrīkst būt zemāks par 21 grādu, citādi kvalitatīvas plombas ielikt nav iespējams. — Salīdzinot ar galvaspilsētas privātkabineti, mēs strādājam gandrīz par velti, — parēķinājuši Līvānu zobārsti.

Pieminētajai zobu veselības akcijai ir vairāk informatīvs nekā praktisks raksturs, daļa pacientu aiziet prom, uzzinājuši, ka zobus par velti nelabos. Taču būtiski ir apzināties, ka regulāri zobārsta apmeklējumi izmaksās daudz lētāk nekā stomatologa apmeklējums reizi piecos vai desmit gados.

G.Kraukle

▼ SPORTA ZIŅAS

Volejbolistes pirmajā trijniekā

Preiļu volejbolistes starptautiskajā volejbola turnīrā Daugavpilī ieguva trešo vietu.

Jau vairākus gadus pēc kārtas Daugavpilī notiek starptautiskais volejbola turnīrs jauniešiem. Šogad tajā spēlēja 1985. gadā dzimušas meitenes. Turnīrā piedalījās septiņas komandas: divas no Daugavpils, pa vienai no Kauņas un Viļņas (Lietuva), Tallinas (Igaunija), Gdaņskas (Polija) un no Preiļiem.

Preilietes zaudēja Daugavpils I komandai (2:3) un Kauņas volejbolistēm (0:3). Toties uzvarēja Viļņas (3:2), Tallinas (3:0), Gdaņskas (3:0) un Daugavpils II (3:1) komandas.

Komandu kopvērtējums:	
Daugavpils I	6 — 0
Kauņa	5 — 1
Preiļi	4 — 2
Daugavpils II	3 — 3
Viļņa	1 — 5
Tallina	1 — 5
Gdaņska	1 — 5

Preiliešu komandā spēlēja: Sabīne Šņepste, Jekaterina Vasiljeva, Svetlana Dinnika, Inga Jakunova, Anna Nīkiforova, Jekaterina Akentjeva, Marta Potapova, Ivita Luriņa. Meitenes trenēja Zojas Jakimovas vadībā.

Hokejisti gatavojas medaļām

Preiļu hokeja komanda sezonu uzsāksi ar apņemšanos iekļūt pirmajā trijniekā

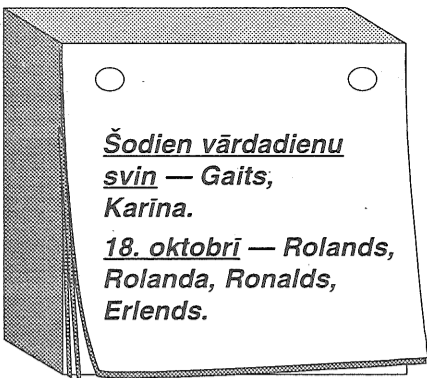
Daugavpils pilsētas 2001. gada atklātajās meistarsacīkstēs hokejā. Pirmajās spēlēs, kas notika 14. oktobrī, Preiļu komanda sacentās ar Jēkabpils hokejistiem un guva uzvaru — 4:2. Policijas sporta klubs un «Aisbergs» nospēlēja neizšķirti — 4:4.

Šīs sezonas meistarsacīkstes turpināsies līdz 25. martam. Spēles notiek Daugavpils ledus hallē. Pieteikušās desmit komandas, kas sadalītas divās apakšgrupās. Preiļu hokeja komanda spēlēs vienā grupā ar «Stalkers» (Daugavpils), «Aisbergs» (Vabole), Jēkabpils, Policijas sporta klubu. Iepriekšējā čempionātā, kas notika pagājušajā ziemā, 12 komandu konkurencē preilieši iekļuva ceturtajā vietā.

Kā informēja Preiļu hokeja komandas treneris Vladimirs Točko, 29. oktobrī pulksten 17.00 preilieši sacentīsies ar Policijas sporta kluba komandu. Līdzjutēju zināšanai: preilieši spēlēs arī 5., 11. un 18. novembrī.

Savukārt Preiļu hokeja komandas kapteiņa palīgs Māris Mainulis «Novadnieku» informēja, ka hokejisti vēlas ierīkot slidotavu vienā no angāriem bijušās Preiļu linu fabrikas teritorijā. Pašreiz šis jautājums ir risinājuma stadijā, vajadzīgs arī pilsētas domes atbalsts. Komanda ir ar mieru saviem spēkiem sagādāt dēļus laukuma apmalēm, uzliet ledu. Slidotavu treniņiem varētu izmantot arī pilsētas bērni.

L.Rancāne

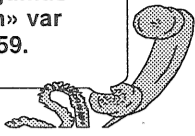
**Šodien vārdadienu
svin — Gaits,
Karina.**

**18. oktobrī — Rolands,
Rolanda, Ronalds,
Erlends.**

- Ir labi tad, ja nav ko nožēlot,
Ja mirkļus godam aizvadījis
esi.
Ir katrs gads tik reizi mūžā
dots,
Jo otru reizi dzīvot nevarēsi.*
- «Novadnieks»
un pagastu
padomes sirsnīgi
sveic šīs nedēļas
jubilārus:**
- ✿ 50 gadus Annu Skudru 20. oktobrī, 70 gadus Leonīnu Ploni 17. oktobrī AGLO-
NAS PAGASTĀ;
  - ✿ 75 gadus Antonu Džeriņu 18. oktobrī AIZKALNES PA-
GASTĀ;
  - ✿ 75 gadus Zinaīdu Proš-
kinu 18. oktobrī, 95 gadus
Leonoru Naudišu 20. oktobrī
un Agnesi Čaunāni 21. ok-
tobrī GALĒNU PAGASTĀ;
  - ✿ 81 gadā Francišku Ta-
mani 20. oktobrī, 84 gadus
Annu Strodi 22. oktobrī JER-
SIKAS PAGASTĀ;
  - ✿ 80 gadus Genovefu Zno-
tiņu 18. oktobrī PREIĻU PA-
GASTĀ;
  - ✿ 65 gadus Skaidrīti Ziemeļi
17. oktobrī, 85 gadus Helē-
nu Rāznu 22. oktobrī ROŽ-
KALNU PAGASTĀ;
  - ✿ 60 gadus Leonardu Klau-
žu 18. oktobrī RUDZĀTU
PAGASTĀ;
  - ✿ 65 gadus Pēteri Strodu
16. oktobrī SAUNAS PA-
GASTĀ;
  - ✿ 65 gadus Pelageju Pis-
kunovu 21. oktobrī SILA-
JĀŅU PAGASTĀ;
  - ✿ 70 gadus Donātu Grigali
16. oktobrī STABULNIEKU
PAGASTĀ;
  - ✿ 60 gadus Valentīnu Be-
lusovu 17. oktobrī SUTRU
PAGASTĀ;
  - ✿ 70 gadus Alvīnu Ūdrasolu
21. oktobrī, 80 gadus Ve-
roniku Leišupi 20. oktobrī,
87 gadus Jūliju Skuteli 18.
oktobrī Livānu novada TUR-
KU PAGASTĀ;
  - ✿ 50 gadus Staņislavu Pū-
gu 20. oktobrī, 88 gadus
Teklu Smani 20. oktobrī UP-
MALAS PAGASTĀ.

▼ SLUDINĀJUMI

Uzdot jautājumus un
izteikt ierosinājumus
«Novadniekam» var
pa tālr. 22059.

Ar rudens vējiem es sēšu
To gaismu, kas atmiņā mirdz.

28. oktobrī plkst. 17.00

SVECĪŠU VAKARS

Preiļu pilsētas kapos.

**PĒRK krāsainos metāllūžņus,
lietotus, sausus akumulatorus**

(lic. nr. 6-637)

Preiļos, Liepājas ielā 44
(blakus vilnas apmaiņas punktam).
Zvanīt 9616026, 9407713.

**Iepērkam mājlopus
kaušanai.**

Tālr. 32279.

▼ REKLĀMA

**Aizkalnes pagasta padome riko
svecīšu vakarus**

21. oktobrī

Gāgu kapos 14.00,
Aizkalnes kapos 15.30,
Bleidenes kapos 17.00.

29. oktobrī

Raipoles kapos 15.00,
Daugaviešu kapos 17.00.

Lūdzam piederīgos sakopt kapos.

SIA «Tinums» pārdod žoga sietu,
stabus, vārtus un ilgdegšanas
taupības krāsnīnas par Ls 50-85 no
noliktavas Rīgā, Daugavpils ielā 62/66.
Tālr. 7227217.

Izbraukuma tirdzniecība 20. oktobrī
Livānos 9.00, Preiļu tirgū 10.10.
Iespējama piegāde.

Agrofirma «Turība» pārdod
kūtsmēslus no fermas «Progress»
katru ceturtdienu no plkst. 10.00 ar
iekraušanu 2 Ls/t + 18% PVN.
Izziņas pa telefonu — 56771.

▼ LĪDZJŪTĪBA

Pardod

arklu, minerālkliedētāju. Tālr. 76257;
lietotu šiferi. Tālr. 59347, 59377 vakaros;
kviešu klijas. Mob. tel. 6547734;
vasku. Tālr. 59258.

Dažādi

Meklēju darbu mežā. Ir zāģis un traktors. Tālr.
9494782.

**Iepērkam visa veida
mājlopus kaušanai.**

Tālr. 24147, 21956.

Velti, velti rokas sniedz
Skaut vēl tevi, māmuli,
Tu kā ziedu pārsla viegli
Dzīves kokam atraisies.
Dalām būdu smagumu ar Taņu un
Kiru, MĀMIŅU mūžībā pavadot.
Ķirurgijas nodaļa

▼ JŪSU VESELĪBAI

Lipīdu līmeni pazeminošā diēta

Turpinot 12. oktobrī iesākto tē-
mu par holesterīna līmeni, pub-
licējam materiālu par to, kā sa-
mazināt lipīdus asinīs.

Graudu produkti

Ieteicami: graudu maize, rudzu maize,
brokastīs graudu produkti: griķi, rīsi,
auzu pārslas, grūbas (gatavoti bez tau-
kiem, eļļas, pilnpiena), produkti ar kliju
piedeļu.

Mēreni lietojami: manna, baltmaize,
makaroni.

Produkti, no kuriem jāizvairās: smalk-
maizītes, siera radziņi.

Piena produkti

Ieteicami: vājpiens, siers ar zemu (zem
20 procentiem) tauku saturu, biezpiena
siers, vājpiena biezpiens, jogurts ar ļoti
zemu tauku saturu, kefīrs, paniņas.

Mēreni lietojami: pilnpiens, siers ar
samazinātu tauku saturu (ķimeņu siers),
jogurts, kefīrs ar samazinātu tauku saturu.

Jāizvairās: trekns piens, kondensētais
piens, krējums, sviests, trekns jogurts,
trekns biezpiens, treknie saldie biezpiena
sieriņi.

Zupas

Ieteicami: stiprs buljons, dārzeņu zupas.

Jāizvairās: treknas zupas, krējuma zupas.

Zivis

Ieteicamas: visas liesās un treknās zi-
vis (vārītas, sautētas, ceptas uz restēm)
minimāli 2-3 reizes nedēļā.

Mēreni lietojamas: eļļā ceptas zivis,
krabji, garneles.

Provocējošais stils

Šis stila virziens satur visu ekstrēmo,
kas ir modē. Griezumī ir ļoti uzkrītoši,
ekstravaganti, figūru pasvīturojoši un
daļēji izaicinoši. Tam piemīt arī ekstrē-
mas līnijas, sevišķi ķermeņa tuvumā.

Tas ir stils, ko nēsā vismazāk personu,
jo ne katram tas izskatās dabisks un ele-
gants. Labi veidots ķermenis ar labām
proporcijām ir obligāts priekšnosacījums,
lai šo stilu perfekti iemiesotu.

Audumi: satīns, džinss, āda, velvetsamts,
zīds, krepdešins, brokāts, lins, vilna, tīls.
Raksts: ģeometrisks, abstrakts, svīt-

Jāizvairās: ikri, treknas, ceptas zivis,
kalmāri.

Gaļa

Ieteicami: tītars, netrekna vista, cālis
(bez ādas), teļš, trusis, medijumi.

Mēreni lietojama: liesa vērša gaļa,
cūkgaļa, jaunlopu, jēra gaļa (ne vairāk kā
150 grami dienā 1 — 3 reizes nedēļā),
teļa vai cāļa gaļas desa, aknas (ne vairāk
kā trīs reizes mēnesī).

Jāizvairās: pīles, zosis, visas redzami
treknās gaļas, desas, dūmu desa, putnu
ādas, subprodukti (smadzenes, nieras,
aknas, sirds).

Tauki

Ieteicama: olīvu eļļa.

Mēreni lietojami: augu eļļa (saulespu-
ķu, kukurūzas, rapša), mīksts (nehidro-
genizētais) margarīns, kas satur šīs eļļas.

Jāizvairās: dzīvnieku tauki, sviests,
ar taukiem caurmircis ēdiens, cietais
margarīns.

Olas

Ieteicams: olu baltums.

Mēreni lietojamas: ne vairāk kā divas
olas nedēļā, ieskaitot tās, ko izmanto
ēdienu gatavošanai).

Jāizvairās: olu dzeltenumi.

**Saldie ēdieni, konditorejas
izstrādājumi**

Ieteicami: želejas, pudīņi no vājpiena
un ar mazu cukura piedevu, augļu salāti.

Mēreni lietojami: netreknī cepumi bez
cukura, marcipāns, halva, bezē kūkas.

Jāizvairās: saldējums, pudīņi, klim-
pas, mēces ar krējumu vai sviestu, trek-

nie cepumi, šokolāde, konfektes, ievāriju-
mi, džemi, treknas, saldās kūkas, tortes.

Rieksti

Ieteicami: valrieksti, mandeles.

Mēreni lietojami: zemesrieksti, pistā-
cijas.

Jāizvairās: kokosrieksti, sālīti rieksti.

Augļi, dārzeņi

Ieteicami: visi svaigi un saldēti dārže-
ņi, sevišķi pākšaugi: pupas, zaļie zirnīši,
kukurūza, ar mizu vārīti kartupeļi. Visi
svaigi un žāvēti augļi, bez cukura kon-
servēti augļi.

Mēreni lietojami: eļļā cepti kartupeļi,
augļu kompoti ar nelielu cukura piedevu.

Jāizvairās: taukos cepti kartupeļi un
dārzeņi, sālīti un ļoti saldi konservēti
augļi.

Dzērieni

Ieteicami: tēja, filtrēta un šķīstoša kafi-
ja bez cukura, minerālūdens, nesaldinā-
tas sulas.

Mēreni lietojami: alkohols ne vairāk
par 20 gramiem (pārēķinot tūrā etilspirtā)
dienā.

Jāizvairās: šokolādes dzēriens, vārīta
kafija, saldi dzērieni.

Piedevas, garšvielas

Ieteicami: pipari, sinepes, garšvielas,
mārrutki.

Mēreni lietojamas: pietevas, kas satur
daudz tauku.

Jāizvairās: sāls, pietevas ar krējumu,
majonēzi.

L.Rancāne

un grības sajūtu.

3. Balss ir ļoti noteikta un kontrolēta,
tai ir iezīmīgs, spilgts raksturs.

Īpašas pazīmes: sakarā ar kundzisko
uzvedības veidu tai ir maz draugu, bet to
daudzī apbrīno, iekāro, apskauž un res-
pektē. Sakarā ar tās individuālo, nemāk-
sloto, dominējošo pašpārliecinātību ar
to ir visgrūtāk kontaktēties. Svarīgi ir
saprast un pamatot, vai šai personībai
piemīt īsta pašpārliecinātība, vai tā tikai
grib citus maldināt.

Nākošreiz par zēnisko stilu.

**Anita Muzikante,
krāsu un stila konsultante**